

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd (SOU 2024:56)

Er beteckning: LI2024/01638

Länsstyrelsen i Västra Götaland yttrar sig över Utredningen om en konkurrenskraftig animalieproduktions betänkande *Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd* (SOU 2024:56).

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslag till förordning om ändring i djurskyddsförordningen samt förslag till ikraftträdande.

Länsstyrelsen saknar i utredningen tydligare resonemang kring branschens ansvar och kopplingen till livsmedelkedjan i stort. Länsstyrelsen ser gärna ett utvecklat samarbete mellan kontrollprogram och myndighetsutövning.

Länsstyrelsen saknar även tydliga resonemang för hur ökad konkurrenskraft kan skapas i företag utan att växa storleksmässigt.

Länsstyrelsen anser att den långa jakttiden i kombination med nuvarande lydelse i bilaga 4 jaktförordningen samt möjlighet att ansöka om skyddsjakt är tillräckliga för att förebygga skador.

Vid en eventuell minskning av referensvärdet för varg kommer minskningen att medföra flera konsekvenser för den framtida förvaltningen av varg (skyddsjakt, licensjakt och § 28) oavsett var i landet vargarna väljer att etablera sig.

Att se över möjligheterna att ha ersättningar för åtgärder som överstiger EU:s nivåer, men som ingår i svensk lagstiftning, är en principiellt viktig fråga för fler områden än de som utredningen omfattar. Lika spelregler inom EU med en hög djurvälstånd ambition i djurskyddslagstiftningen är en rimlig ambition.

Att skapa förutsättningar för unga lantbruksföretagare är viktigt. Startstöden är en del av detta och alla eventuella förbättringar är positiva.

1 Författningsförslag samt 14 Ikraftträdande

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

Skälen för detta är följande.

Länsstyrelsen ser positivt på att extra stöd för bete möjliggörs för svenska mjölkproducenter som håller mjölkkor i lösdrift om beteskravet tas bort. Med bra management i besättningarna bedömer Länsstyrelsen att djurvälståndet för dessa kor inte påverkas negativt.

Länsstyrelsen är även positiv till möjligheten att använda virtuella stängsel. Vi ser att förslaget kan underlätta för att få fler och mer otillgängliga marker betade. Det öppnar även för bättre möjligheter till rotation, vilket kan vara nödvändigt vid väderfenomen så som torka och översvämning.

Att koncentrera förprovningen till sex civilområdesansvariga länsstyrelser, där Länsstyrelsen Västra Götaland även skulle få ansvaret för förprovning och besiktning av anläggningar i Hallands län ser Länsstyrelsen som möjligt ur ett regionalt perspektiv. Vi har god kompetens och erfarenhet för att hantera uppdraget. Förslaget innebär att vi behöver förstärka antalet resurser och se över hur resurserna skulle vara placerade för att ge bästa tillgänglighet för företagen.

Utifrån ett nationellt perspektiv ser Länsstyrelsen att förslaget kan få större konsekvenser i andra civilområden, framför allt i de mest nordliga länen där avstånden blir påfrestande både för företagarna och länsstyrelsens personal. Närhetsprincipen har stor betydelse för både företagaren, näringen och myndigheten. Ett alternativ skulle vara att låta besiktningarna ligga kvar på respektive länsstyrelse medan förprovningarna handläggs av de civilområdesansvariga länsstyrelserna. Som ett andra alternativ förordar Länsstyrelsen att samarbetet mellan länsstyrelserna utvecklas så att kompetensen stärks. Ärendetyper som förekommer sällan i vissa län kan med fördel lämnas över till län där ärendetypen är mer vanligt förekommande.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen har fokuserat på att svara på författningsförslaget som finns i remissen. Nedan lämnar vi några allmänna synpunkter på utredningen som helhet och några synpunkter på förslag under specifika avsnitt.

Det uppdragdirektiv som utredningen har att hantera greppar över många frågor kopplat till animalieproduktionen. I utredningen finns mycket av bakgrunden beskriven vilket i sig bidrar till ökad kunskap. Utredningen uppehåller sig främst vid primärproduktionen och då specifikt animalieproduktionen.

Länsstyrelsen saknar i utredningen tydligare resonemang kring branschens ansvar och kopplingen till livsmedelkedjan i stort. Även hur förslagen skapar möjligheter till att möta klimatförändringar och i vad mån förutsättningarna i Sverige kan vara en konkurrensfördel saknas.

Resonemangen kring ökad konkurrenskraft har ett stort fokus på förutsättningarna att kunna växa. Här saknas tydliga resonemang för hur ökad konkurrenskraft kan skapas utan att växa. För precis som utredaren skriver, vill kanske inte alla ha det fokuset. När det gäller ökat behov av mark innebär någons växande att någon ska minska eller sluta helt. Det är inte givet att dessa områden sammanfaller inom rimliga avstånd. Möjligtvis hade det funnits något här att utforska avseende dynamik kring arrenden där stödsystemen idag delvis låser in mark.

Länsstyrelsen anser också att det är viktigt att hitta styrmedel som tydligt gagnar produktion som kan ge landskapsnytta i mellan- och skogsbygd.

Avsnitt 4 Konkurrenskraft och djurskydd

4.10 Utredarens överväganden och förslag – områden utanför djurskyddsområdet

Punkt 3

Länsstyrelsen anser att förslagen i remissen inte kommer leda till någon förändring i praktiken då ordinarie jakttid är väl tilltagen, det finns goda möjligheter till skyddsjakt samt att flera tekniska hjälpmedel är tillåtna för att underlätta jakten efter dovhjort och kronhjort när skyddsjakt beviljas. Förslagen kommer inte att ha

någon påverkan på klövviltstammarnas utveckling eller skadenivåerna orsakade av dessa. Det är inte jaktlagstiftningen som begränsar klövviltstammarnas utveckling, utan bristen på samverkan mellan jägare och markägare.

Länsstyrelsen anser även gällande kronhjort att behovet av utökad skyddsjakt inte finns. De ansökningar om skyddsjakt som inkommer hanteras löpande. Vidare anser Länsstyrelsen att storleken på stammen hanteras bäst inom de befintliga kronhjortsskötselområden. Det finns även möjlighet att revidera skötselplanen under pågående planperiod om stammen missbedömts.

Länsstyrelsen menar att stammen av dovhjort ska regleras under ordinarie jakttid och inte via skyddsjakt. Länsstyrelsen uppmanar till samverkan över ett större område för att reglera stammen. Skyddsjakt kan endast ses som en akut åtgärd och inte som en långsiktig förvaltningsåtgärd.

Punkt 5

Att sänka referensvärdet för varg i Sverige är en separat pågående utredning där ett förslag väntas vara klart i mitten av mars månad. Något som är bra att ha i åtanke med anledning av den utredningen är, att vid en eventuell minskning av referensvärdet för varg kommer minskningen att medföra flera konsekvenser för den framtida förvaltningen av varg (skyddsjakt, licensjakt och § 28) oavsett var i landet vargarna väljer att etablera sig.

Punkt 6

Att se över nivåerna för stöd av mindre betydelse skulle kunna ge ökade möjligheter till bidrag och ersättningar för större tamdjursbesättningar. I sammanhanget bör man då även fundera på om man behöver se över om det kan innebära en förväntad affärsrisk för näringen i områden med stationär varg.

Värt att påpeka är att kostnad för röjning under viltstängsel inte är detsamma som bidrag. Bidrag kan ersätta hela eller delar av kostnaden.

Länsstyrelsen anser att remissen saknar delar som tar upp behovet av att se över redan befintliga stängsel (dvs. de stängsel som inte är RAS). Framför allt i områden med stationär varg.

4.12 Utredarens överväganden och förslag – konkurrenskraft och djurskyddskrav

Punkt 2 och 3

Länsstyrelsen saknar i utredningen ett tydligare resonemang kring branschens ansvar i en minskad administrativ börda och regelmängd. Det är svårt för företagaren att skilja på kontroller från myndigheterna och kontroller från olika kontrollprogram och certifieringsorgan inom branschen. Det är Länsstyrelsens uppfattning att myndigheten, i förhållande till branschen, bidrar till en mindre andel av arbetsbördan då våra kontrollintervall för djurskyddskrav bygger på kontroll vart 10:e år. Ett intervall som i dagsläget är ännu mer utsträckt till följd av underfinansiering.

Länsstyrelsen anser också att målstyrda regleringar försvårar likabehandlingen och är ofta mindre tydliga för djurhållarna samt att den administrativa bördan är en större belastning än regelmängden.

Länsstyrelsen ser gärna ett utvecklat samarbete mellan kontrollprogram och myndighetsutövning. Till exempel genom att låta myndigheterna ta del av resultat från kontrollprogram och certifieringsorgan.

Avsnitt 7 Innovation och forskning

7.13 Utredarens övervägande och förslag

Det är viktigt att ta vara på dagens forskning och föra ut resultaten. Det finns idag en stor forskningsbank som inte används i någon större omfattning.

Länsstyrelsen vill skicka med att se över möjligheten att använda sig av drönare för den dagliga tillsynen av djur i svårtillgängliga områden, såsom skärgårdsöar och fjällnära betesmarker. Med drönare skulle tillsynen till och med kunna bli bättre än genom en fysisk tillsyn, då drönaren enkelt kan täcka hela arealen.

Avsnitt 9 Ersättningssystem

9.5. Utredarens överväganden och förslag

Punkt 1

Att se över möjligheterna att ha ersättningar för åtgärder som överstiger EU:s nivåer men som ingår i svensk lagstiftning är en principiellt viktig fråga för fler områden än de som utredningen omfattar. Lika spelregler inom EU med en hög djurvälståndsansambition i djurskyddslagstiftningen är en rimlig ambition. Att regeringen fortsatt ska verka för att se över detta är lovvärt men det är inget som ger resultat i närtid.

Punkt 2

Det finns goda skäl att se över grundvillkorens funktionalitet kopplat till det som de syftar att bidra till. Att hitta nivåer som är lika i EU men som också på rimligt sätt landar i lokala förutsättningar är i princip omöjligt. Precis som utredaren menar. Att regeringen fortsatt ska arbeta för att se över reglerna i EU är lovvärt men det är inget som ger resultat i närtid.

Punkt 3

Förslaget verkar redan omhändertaget då Jordbruksverket i juni 2024 fick i uppdrag från regeringen att ta fram förslag till ny miljöersättning för vallodling som senast ska gå att söka 2026. Jordbruksverket har lämnat in sina förslag till regeringen i december 2024.

Punkt 4

När det gäller uppdragets del som rör att se över möjligheterna att genomföra ekonomiska uppräknings av djurvälståndsansättningar bör det sättas i relation till andra ersättningar och konsekvenser för dessa och budgetmöjligheterna i stort.

Förslaget att undersöka möjligheterna och utforma förslag för att höja budgeten för investeringsstöden är i grunden positivt.

Förslaget att öronmärka medel för mjölkföretag med uppbundet system pekar på en viktig utmaning med de uppbundna stallarna men frågan är om öronmärkning av belopp är rätt väg och på vilket sätt det påverkar konkurrenskraften i mjölkbranschen i stort.

Att skapa förutsättningar för unga lantbruksföretagare är en viktig pusselbit. Startstöden är en del av detta och alla eventuella förbättringar är positiva.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med länsveterinären Emma Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Ingrid Guldbrand och rådgivaren Fredrik Fredrikson medverkat. I handläggningen i övrigt har rovdjurshandläggare Mia Bisther samt förprövarna Peter Svensson och Anna Agné medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

li.dl@regeringskansliet.se

Från: Guldbrand Ingrid <Ingrid.Guldbrand@lansstyrelsen.se>

Skickat: den 11 april 2025 08:43

Till: LI Remissvar <li.remissvar@regeringskansliet.se>; LI DL <li.dl@regeringskansliet.se>

Ämne: Tillägg till remissvar LI2024/01638 från Lst VG

Länsstyrelsen Västra Götaland önskar göra ett tillägg till remissvar rörande Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd (SOU 2024:56) Er beteckning: LI2024/01638

Länsstyrelsen vill tillägga att ett slopat beteskrav riskerar att försämra djurvälståndet. Länsstyrelsen ser vidare att de brister som finns relaterade till djurhållning i stallar inte minskar.

Om djuren hålls inne hela året kommer dessa brister kvarstå och därmed leda till bristande djurvälstånd även sommartid.

Förslaget grundar sig på antagandet att svenska lösdrifter över lag är av hög kvalitet. Erfarenheten är dock att det är stor variation. Förslaget innebär att lösdrifter av sämre kvalitet kan dra fördel av att beteskravet försvinner, med sämre djurvälstånd som följd. Tas beteskravet bort bör kraven på lösdrifter stärkas. Djurvälståndsstöd skulle kunna kompletteras med ytterligare krav på bete som gör det enklare att kontrollera

Med vänliga hälsningar

Ingrid Guldbrand
Avdelningschef
Landsbygdsavdelningen
Länsstyrelsen Västra Götalands län
403 40 Göteborg

010-22 45 664

0706-60 52 79

Ingrid.guldbrand@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland